

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΝΙΑΙΕΣ ΤΕΛΙΚΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2023 - 2024
Α΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΟΙΝΟΥ ΚΟΡΜΟΥ

Α΄ ΣΕΙΡΑ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 22 Μαΐου 2024

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Α004ΚΚ

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 90 λεπτά

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

- Στο εξώφυλλο του τετραδίου απαντήσεων να συμπληρώσετε όλα τα κενά με τα στοιχεία που ζητούνται.
- Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από **ΤΡΙΑ (3) ΜΕΡΗ**.
- Να απαντήσετε ΟΛΑ τα ερωτήματα.**
- Να μην αντιγράψετε τα θέματα** στο τετράδιο απαντήσεων.
- Να μη γράψετε πουθενά στις απαντήσεις σας **το όνομά σας**.
- Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα **μόνο με μπλε πένα ανεξίτηλης μελάνης**.
- Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού ή διορθωτικής ταινίας.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ (30 Μονάδες)

A1. Κάθε στοιχείο της στήλης Α΄ αντιστοιχεί με **ένα (1)** στοιχείο της στήλης Β΄. Να γράψετε **στο τετράδιο απαντήσεών σας** τους αριθμούς της στήλης Α΄ και δίπλα από τον καθένα το γράμμα της στήλης Β΄ που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

Προσοχή: Στη στήλη Β΄ περισεύουν δύο (2) στοιχεία.

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
1. Ονήσιλος	α. Πολιορκία Κιτίου κατά την Κυπροκλασική Εποχή
2. Μ. Αλέξανδρος	β. Πανελλήνια Ιδέα
3. Ισοκράτης	γ. Βασιλιάς της Σαλαμίνας
4. Κίμωνας	δ. Έντιμη Ειρήνη
	ε. Ενίσχυση του δημοκρατικού πολιτεύματος
	στ. Πολιορκία της Τύρου

(4 X 2,5 μον. = 10 μονάδες)

A2. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή λάθος, γράφοντας **στο τετράδιο απαντήσεών σας** τη λέξη «σωστό» ή «λάθος», δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

- α. Οι Αιγύπτιοι κατέκτησαν την Κύπρο κατά την Κυπροαρχαϊκή Περίοδο.
- β. Στο αριστοκρατικό πολίτευμα την εξουσία ασκούσαν οι αγρότες.
- γ. Ο «ελεύθερος ζωγραφικός» ρυθμός επικρατεί στην κεραμική κατά την Κυπροαρχαϊκή Περίοδο.
- δ. Η προέλευση της πόλης - κράτους ήταν ο οίκος.

(4 X 2,5 μον. = 10 μονάδες)

A3. Να γράψετε **στο τετράδιο απαντήσεών σας** τα πιο κάτω ιστορικά γεγονότα στη σωστή χρονολογική σειρά ξεκινώντας **από το αρχαιότερο** και αριθμώντας τα από το **1** μέχρι το **4**.

- α.** Μάχη της Χαιρώνειας
- β.** Εκστρατεία Μ. Αλεξάνδρου
- γ.** Δολοφονία Φιλίππου Β΄
- δ.** Καλλίσιος Ειρήνη

(4 X 2,5 μον. = 10 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ (35 Μονάδες)

B1. Να γράψετε σύντομα κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω με βάση τα ζητούμενα των παρενθέσεων:

α. Συμμαχία της Δήλου (σκοπός και **ένα [1]** στοιχείο οργάνωσης)

(7 μονάδες)

β. Πολιτική του Περικλή (**μία [1]** ενέργεια για την ενίσχυση του δημοκρατικού πολιτεύματος και **μία [1]** ενέργεια για την ενίσχυση της οικονομίας).

(8 μονάδες)

B2. Σε κείμενο 60 – 80 λέξεων να αναφέρετε **δύο (2)** είδη τάφων που συναντούμε στη νεκρόπολη της Σαλαμίνας και να παρουσιάσετε **δύο (2)** ταφικά έθιμα της Κυπροαρχαϊκής Περιόδου.

(20 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ (35 Μονάδες)

Να μελετήσετε με προσοχή τα παρακάτω παραθέματα και να απαντήσετε σε όλα τα ερωτήματα.

Προσοχή:

Ορθή είναι η απάντηση που τεκμηριώνεται επαρκώς με βάση στοιχεία από τις πηγές που παρατίθενται, καθώς και άλλα ιστορικά γεγονότα / στοιχεία.

Γ1.

Παράθεμα

«[...] Με ευστροφία και αποφασιστικότητα ο Φίλιππος έβαλε τέλος στην αναρχία μέσα στα σύνορά του και ενέπνευσε στους ατίθασους γείτονες σεβασμό για την εξουσία του. Εκτός από την έμφυτη ικανότητά του, το μεγαλύτερο ίσως στοιχείο της επιτυχίας του ήταν η κατάληψη της Αμφίπολης και των χρυσορυχείων του Παγγαίου, πέρα από τα θρακικά σύνορα. Τα ορυχεία, σύμφωνα με μαρτυρίες, του έδιναν χίλια τάλαντα τον

χρόνο και αποτελούσαν τη βάση της δύναμής του, γιατί τα έσοδα από αυτά του έδωσαν τη δυνατότητα να ενώσει τη χώρα του με δρόμους και να δημιουργήσει, για πρώτη φορά στην ιστορία, μόνιμο στρατό από επαγγελματίες στρατιώτες, ανώτερο από οτιδήποτε γνωστό ως τότε στον κόσμο. Από τους χωρικούς και τους βοσκούς που ήταν άριστοι πολεμιστές, ο Φίλιππος διάλεξε τους καλύτερους και σχημάτισε μια σχετικά μικρή σε βάθος φάλαγγα. Αυτούς τους πεζέταιρους (πεζούς συντρόφους) όπως ονομάστηκαν τιμητικά, τους όπλισε πιο ελαφρά απ' ό,τι συνηθιζόταν αλλά τους έδωσε μακρύτερο δόρυ, τη σάρισα [...]. Έχοντας τακτοποιήσει τις υποθέσεις κάθε κράτους χωριστά, ο Φίλιππος προχώρησε ύστερα στην οργάνωση της Ελλάδας [...]. Σε ένα συνέδριο στην Κόρινθο [...] συμφωνήθηκε ότι τα κράτη θα ήταν ανεξάρτητα και αυτοκυβέρνητα, απαγορεύτηκαν οι παράνομες εκτελέσεις ή εξορίες [...] τα πλοία όλων των κρατών θα μπορούσαν να πλέουν ελεύθερα στις θάλασσες· με λίγα λόγια όλα τα κράτη έπρεπε να διατηρήσουν την ειρήνη. Ο Φίλιππος και η Κορινθιακή Συμμαχία θα δένονταν σε επιθετική και αμυντική συμμαχία με αρχιστράτηγο τον Φίλιππο».

BOTSFORD & ROBINSON (1995). Αρχαία Ελληνική Ιστορία, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα, σελ. 343-344, 351

α. Με βάση το παράθεμα να αναφέρετε **τρεις (3)** ενέργειες του Φιλίππου Β' για την ισχυροποίηση της Μακεδονίας.

(9 μονάδες)

β. Με βάση το παράθεμα και τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφέρετε **δύο (2)** αποφάσεις που πάρθηκαν στο Συνέδριο της Κορίνθου.

(9 μονάδες)

Γ2

Παράθεμα

«Οι μεταρρυθμίσεις και η πολιτική που ακολούθησε ο Ευαγόρας Α' ήταν τέτοια ώστε ενδυνάμωνε τόσο τη θέση του που κατάφερε να επιβληθεί σε ολόκληρο σχεδόν το νησί, να αποκτήσει «διεθνείς» συμμαχίες (Αθήνα, Αίγυπτος) και να καταλάβει ακόμη και περιοχές εκτός Κύπρου όπως η Τύρος. Ενεπλάκη, επίσης, σε πολύ σημαντικό βαθμό στην τελική κατάλυση της σπαρτιατικής ηγεμονίας επί της Αθήνας κατά τη ναυμαχία της Κνίδου, όπου αναφέρονται κυπριακά πληρώματα και πιθανότατα κυπριακά πλοία. Η πολιτική αυτή τον οδήγησε αναπόφευκτα σε σύγκρουση με τους Πέρσες. Στον πόλεμο που ακολούθησε αποστάληκαν στον Ευαγόρα 10 τριήρεις από την Αθήνα, ενώ ο ίδιος κατάφερε να σχηματίσει στόλο συνολικά 200 πλοίων. Εν τούτοις νικήθηκε σε ναυμαχία μπροστά στη Σαλαμίνα. Αλλά παρά την ήττα του, μετά από δεκαετή πόλεμο -μέχρι το 381 π.Χ.- υπέγραψε μια σχετικά αξιοπρεπή συνθήκη ειρήνης «ως βασιλιάς προς βασιλιά». [...] Με αυτό τον τρόπο τα αρχικά σχέδια του Ευαγόρα δεν πραγματοποιήθηκαν, η Σαλαμίνα και η Κύπρος βγήκαν εξουθενωμένες από τους μακροχρόνιους άκαρπους πολέμους και το σκηνικό στην Ανατολική Μεσόγειο ξεκαθάρισε πάλι με το νησί να επανέρχεται στην εξουσία των Περσών».

Θεοτόκης Θεοδούλου (2007). *Ναυτική δραστηριότητα και λιμενικό δίκτυο στην Κλασική Κύπρο*, Πανεπιστήμιο Κύπρου (διδακτορική διατριβή), Λευκωσία, σελ. 5

α. Με βάση το παράθεμα και τις ιστορικές σας γνώσεις, να παρουσιάσετε **δύο (2)** στόχους του Ευαγόρα Α΄ για την απελευθέρωση της Κύπρου από τους Πέρσες.

(8 μονάδες)

β. Με βάση το παράθεμα και τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφερθείτε στο αποτέλεσμα του Δεκαετούς Πολέμου του Ευαγόρα Α΄ εναντίον των Περσών και να παρουσιάσετε **δύο (2)** όρους της συνθήκης ειρήνης που υπέγραψε ο Ευαγόρας Α΄ με τον Πέρση βασιλιά.

(9 μονάδες)

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ